

Indringend contact maken met ouderen met dementie

Contact maken met ouderen met dementie is niet altijd makkelijk. Toch doet stichting Diva Dichtbij dit door ouderen in een intieme setting toe te zingen. Bij verpleeghuis De Hooge Tuinen van Pieter van Foreest vond een optreden plaats. “Mensen komen uit hun cocon door wat ze zien, horen en voelen tijdens het optreden.” Het optreden van Diva Dichtbij is een jaarlijkse aangelegenheid bij het verpleeghuis in Naaldwijk, al is dit jaar extra bijzonder; de bewoners worden getraakteerd op een optreden ter ere van het derde jubileum van De Hooge Tuinen.

Vanmiddag verzorgt de mannelijke diva, divo Paul Walthaus, gekleed in een glanzend pak, het optreden. Vergezeld door een muziekkarretje loopt Walthaus op de melodieën van André Rieu de ruimte binnen waar de bewoners hem in een kring opwachten.

Toenadering

Als de muziek van Rieu uitsterft, begint een glimlachende Paul Walthaus met zichzelf voorstellen en iedereen uitgebreid een hand te geven. “Ik heb gemerkt dat het bij ouderen met dementie goed werkt om aandacht aan het voorstellen te besteden. Kijken wat er dan gebeurt; kan je iemand bij zijn voornaam noemen, een grapje erbij maken? Het geeft mij informatie, en de ander het idee dat ‘ie gezien is”, legt Walthaus uit. Wat volgt is

een reeks aan – veelal Nederlandstalige – nummers die de divo ten gehore brengt. Zingend treedt hij steeds een andere bewoner tegemoet. “Ik stel me altijd voor dat ik voor mijn oma ga zingen”, zegt Walthaus.

Leerzaam

Het zorgpersoneel steekt van het optreden in het verpleeghuis ook veel op. Ouderen met dementie kunnen zich niet altijd uiten op een manier die zorgmedewerkers begrijpen. Het optreden van Diva Dichtbij, waarbij de ouderen ‘uit hun cocon komen’, is volgens begeleider welzijn Marianne Van den Beukel daarom des te belangrijker. “We zoeken naar wat mensen leuk vinden, hoe je het aangenaam maakt, en dichtbij komt. Sommige bewoners geven weinig van zichzelf, waardoor het moeilijk is erachter te komen wat ze aanspreekt”, aldus Van den Beukel. De soort muziek die tijdens het optreden tot herkenning leidt en emoties oproept, geeft het zorgpersoneel handvatten. Van den Beukel: “Het zijn de kleine dingen waar we tijdens het optreden op letten, zoals een hand of een blik omhoog.”

Ongezouten mening

Toch zijn niet alle bewoners gecharmeerd van het optreden. “Ik hou hier niet van” en “Ik kan het niet uitstaan”, krijgt de divo evengoed te horen tijdens het zingen. Het lukt dan ook niet om dichtbij elke bewoner te komen. Walthaus: “Je krijgt de eerlijkheid van een kind. De schaamte is weg. Soms is het al winst dat iemand in de ruimte blijft.” Van den Beukel vermoedt dat sommige bewoners last hadden van een luid lachende vrouw tijdens het optreden. De vrouw met dementie schaterlacht door het optreden heen. Als de divo zich tot de lachende vrouw richt, sterft de lach dan toch even weg en verandert de gelaatsuitdrukking. “Dat de lach weg is, betekent niet dat ze minder geniet, maar dat er is iets gaande is. Ik had het gevoel dat ik op kleine momenten binnenkwam”, zegt Walthaus. De lach keert naderhand weer terug.

Verbeelding

Een andere bewoner gaat zichtbaar helemaal op in de muziek. Het wordt duidelijk dat de muziek tot de verbeelding spreekt, als een man in de kring luchtmondharmonica begint te spelen als hij het instrument in de muziek herkent. Achteraf zegt Van den Beukel dat deze bewoner doorgaans juist erg op zichzelf is en veel op zijn eigen kamer bivakkeert. Dat maakt zijn uitgelatenheid extra bijzonder. “Winst is voor elke bewoner iets anders”, legt Van den Beukel uit. Zo kan een bewoonster, met haar dochter naast zich, gedurende het optreden maar niet ophouden met friemelen aan haar kleding en armband. Walthaus knielt tijdens het zingen van ‘Amsterdamse grachten’ voor haar rolstoel, kijkt haar aan, en pakt de hand vast. Het friemelen houdt op, de vrouw valt stil, en richt haar volledige aandacht op de divo. Het roert de dochter van de bewoonster tot tranen.

Raak

Divo Paul Walthaus zingt zichzelf nabij de bewoners van het verpleeghuis. De bekende oud-Nederlandse muziek roept herinneringen op, de speelse knipoog, het aandachtige oogcontact en de ontmoetingen van

handen zorgen voor innige momenten gedurende het optreden. “Het raakt de mensen gewoon”, zegt de begeleider welzijn. Tranen van ontroering van de bewoners, hun familie en het zorgpersoneel onderstrepen dit tijdens het muzikale optreden. De divo kwam ontegenzeggelijk dichtbij.

Dit artikel is geschreven door Josefine van Enk

Bron: *Diva Dichtbij*

Meer weten

- Het optreden wordt gefinancierd met de [Extra middelen Waardigheid en trots zonvolle daginvulling en deskundig personeel](#)
- Lees meer over het verbeterplan van [Pieter van Foreest](#)

tags:

[Dagbesteding](#) (84), [Dementie](#) (180), [Pieter van Foreest](#) (12)